

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové, soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **V. M.**, zastoupený JUDr. Petrem Novotným, advokátem, sídlem Archangelská 1568/1, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 4. 2023, č. j. OAM-2646-7/ZR-2023, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 10. 2023, č. j. 30 A 55/2023-42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalovaného **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny. Po invazi, kterou dne 24. 2. 2022 zahájila vojska Ruské federace na území Ukrajiny, žalobce odcestoval přes území Rumunska, kde se zdržel pouze několik dní, do České republiky. Zde mu žalovaný na základě podané žádosti udělil dočasnou ochranu.

[2] Na základě pozdější lustrace v platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany v členských státech Evropské unie (Temporary Protection Platform) žalovaný zjistil, že žalobci byla dočasná ochrana udělena již na rumunském území tamními orgány. V záhlaví označeným rozhodnutím proto žalovaný žalobci odňal dočasnou ochranu na základě § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále jen „lex Ukrajina“), s odkazem na § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců (dále jen „zákon o dočasné ochraně“). Odnětí dočasné ochrany žalovaný odůvodnil tím, že žalobce v tiskopisu žádosti zamlčel, že o udělení dočasné ochrany žádal v jiném členském státě Evropské unie. Tím poskytl žalovanému nepravdivé (neúplné) informace podstatné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci. Žalovaný uvedl, že poskytl-li by žalobce pravdivé údaje, žádost by byla vyhodnocena jako nepřijatelná dle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina.

[3] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem označeným v záhlaví rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud jazykovým

a systematickým výkladem § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně dovedl diskreční pravomoc žalovaného, který podle tohoto ustanovení *může* (nikoliv *musí*) oprávnění cizinci odejmout, naplní-li jednu z podmínek § 9 odst. 2 nebo 3 téhož zákona. Žalovaný však dle krajského soudu neodůvodnil, proč přistoupil k aplikaci § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně, i když si byl vědom dopadů do právního postavení žalobce. Chyběla rovněž úvaha o závažnosti žalobcova pochybení, pro které mu byla žalovaným bez dalšího odňata dočasná ochrana.

[4] Dle krajského soudu navíc žalovaný nepřiměřeně rozšířil kritéria pro vyloučení osoby z dočasné ochrany, která vyplývají z čl. 28 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“). Dle krajského soudu směrnice neumožňuje vyloučit osobu z udělení dočasné ochrany z důvodu, že v žádosti uvedla jakékoli nepravdivé údaje, tedy že např. uvedla nepravdivé údaje nemající souvislost s hmotněprávními podmínkami pro udělení dočasné ochrany.

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Uvedl, že si je vědom absence výslovného odůvodnění správního uvážení vedoucího k odnětí dočasné ochrany. Domnívá se však, že byl-li v rozhodnutí dostatečně popsán důvod odnětí dočasné ochrany, neschází ani odůvodnění správního uvážení. Pokud by žalobce v žádosti uvedl pravdivé údaje, stěžovatel by žádost vyhodnotil jako nepřijatelnou § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina. Podvodné jednání by nemělo požívat právní ochrany. Navíc je dle stěžovatele nespravedlivé, aby poctivý žadatel, který uvede pravdivé údaje, dočasnou ochranu nezískal, na rozdíl od cizince, který uvede údaje nepravdivé. Vzhledem k tomu, že je tento princip zřejmý, nebylo třeba jej v odůvodnění podrobněji rozvádět.

[6] Zakotvení možnosti odnětí dočasné ochrany z důvodu poskytnutí nepravdivých informací je dle stěžovatele v souladu se zásadou zákonnosti a zásadou rovného přístupu ke všem žadatelům. Dle stěžovatele se nejedná o zákonnou úpravu jdoucí nad rámec čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, který stanoví kritéria pro úplné vyloučení některých osob z dočasné ochrany, a to v každém členském státě Evropské unie.

[7] Stěžovatel se rovněž domnívá, že členské státy jsou oprávněny rozšířit okruh osob, jimž nebude dočasná ochrana udělena, neboť dle jeho výkladu se ustanovení o minimálních normách (čl. 3 odst. 5 směrnice o dočasné ochraně) nedotýká samotného okruhu osob, jimž má být dočasná ochrana udělena, nýbrž toliko postavení držitelů dočasné ochrany na území členských států.

[8] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti toliko uvedl, že *„nesouhlasí s podanou kasační stížností pro její zjevnou bezdůvodnost, a navrhuje proto kasační stížnost jako bezdůvodnou zamítnout“*.

[9] Stěžovatel následně reagoval na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) ze dne 27. 2. 2025, ve věci C-753/23, *Krasiliva*, v němž Soudní dvůr odpověděl na předběžné otázky položené Nejvyšším správním soudem (usnesení ze dne

pokračování

30. 11. 2023, č. j. 8 Azs 93/2023-37), týkající se slučitelnosti důvodů nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu a soudní výluky dle lex Ukrajina s unijním právem. V doplnění stěžovatel uvedl, že tento rozsudek nedopadá na situace, v nichž je dán důvod nepřijatelnosti žádosti o udělení dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina (což je i případ žalobce). Přesto z něj však vyplývá, že nedůvodnou bude žádost, kterou podá držitel dočasné ochrany disponující oprávněním k pobytu za tímto účelem v jiném členském státě. Získat oprávnění v jiném členském státě je možné jen za předpokladu, že se uplatní buď čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, nebo mechanismus podle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně, který však může aktivovat jen členský stát, do něhož má být cizinec přemístěn. Právo vybrat si členský stát, kde budou cizinci právo na dočasnou ochranu požívat, nezakládá dle stěžovatele ani prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2022/382“). To státním příslušníkům Ukrajiny pouze umožnilo bezvízový pobyt, aby si během 90 dnů ode dne vstupu na území některého z členských států EU zvolili pro sebe vhodný členský stát, v němž požádají o oprávnění k pobytu. Stěžovatel nadále setrval na důvodnosti kasační stížnosti.

[10] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[11] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti podávané žalovaným správním orgánem Nejvyšší správní soud vymezil již v rozsudku ze dne 30. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze kterého vyplývá, že kasační stížnost lze považovat za přijatelnou, „pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu“. Nejvyšší správní soud neshledal, že by se krajský soud v projednávané věci dopustil zásadního pochybení při výkladu práva nebo se odchýlil od ustálené judikatury. Kasační stížnost je proto nepřijatelná (shodně viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2025, č. j. 9 Azs 199/2023-48, ve věci odnětí dočasné ochrany ukrajinskému státnímu příslušníku stěžovatelem z obdobných důvodů).

[12] Stěžovatel namítl, že jím vydané rozhodnutí není nepřezkoumatelné, neboť bylo opřeno o správní uvážení, byť v něm není výslovně odůvodněno. K problematice správního uvážení Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek rozšířeného senátu ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154, č. 3073/2014 Sb. NSS, bod 14, dle kterého správní uvážení dává správnímu orgánu možnost zvolit jedno z více řešení předvídaných právní normou. Typicky bývá vymezeno formulací „správní orgán může“, „lze“ apod. K otázce nepřezkoumatelnosti pak Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008-136, č. 1795/2009 Sb. NSS. S touto judikaturou je napadený rozsudek krajského soudu v souladu (stěžovatel navíc nezpochybňuje, že správní uvážení ve vydaném rozhodnutí výslovně neodůvodňoval).

[13] Otázkou, zda uvedení nepravdivého údaje ohledně oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie vede nutně k odnětí pobytového oprávnění za účelem dočasné ochrany dle § 5 odst. 7 lex Ukrajina, za použití § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, se pak Nejvyšší správní soud (ve vztahu ke kasační stížnosti téhož stěžovatele) zabýval v nedávném rozsudku ze dne 25. 4. 2025, č. j. 5 Azs 217/2023-36. Reflektoval v něm aktuální judikaturu (viz dále) navazující na rozsudek ve věci *Krasiliva* a dospěl k závěru, že skutečnost, že byl žalobce před podáním žádosti o dočasnou ochranu v České republice registrován jako držitel dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie, bez dalšího neimplikuje odnětí dočasné ochrany v České republice. Správní orgán, tj. stěžovatel je v takovém případě povinen před odnětím pobytového oprávnění cizince poučit a zjistit, zda bude chtít svá práva plynoucí z dočasné ochrany čerpat výlučně v České republice (bod 29 citovaného rozsudku). V případě kladné odpovědi pak stěžovatel zejména ověří, zda předchozí pobytové oprávnění cizince nezaniklo vydáním povolení k pobytu v České republice, popř. cizince vyzve, aby učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném členském státě (bod 28 citovaného rozsudku). Nejvyšší správní soud rovněž dovodil, že „*správní orgány ani soudy nemohou vycházet pouze z údajů obsažených v informačním systému členských států Temporary Protection Platform (TPD). Ten totiž představuje pouhou pomůcku, kterou správní orgány členských států využívají k evidenci držitelů povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany*“ (rozsudek ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, bod 43). Odňal-li tedy stěžovatel žalobci dočasnou ochranu bez dalšího pouze z důvodu, že neuvedl, že mu již byla udělena v jiném členském státě Evropské unie, nemohlo žalobou napadené rozhodnutí obstát.

[14] Ke stěžovatelově argumentaci, že na základě § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina lze pro nepřijatelnost odmítnout žádost cizince, kterému již byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě, aniž by aplikace tohoto vnitrostátního ustanovení byla rozporná s unijním právem, Nejvyšší správní soud odkazuje na početnou judikaturu, která tuto argumentaci vyvrací (rozsudky ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, ze dne 8. 4. 2025, č. j. 9 Azs 20/2024-37, ze dne 17. 4. 2025, č. j. 2 Azs 269/2024-33, nebo ze dne 24. 4. 2025, č. j. 10 Azs 4/2025-49, a další).

[15] Závěrem Nejvyšší správní soud podotýká, že se z úřední povinnosti zabýval také otázkou řádného obsazení krajského soudu, který v nyní souzené věci rozhodoval v tříčlenném specializovaném senátu. V rozsudku ze dne 2. 2. 2023, č. j. 10 As 290/2022-30, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že do pojmu věc mezinárodní ochrany, jak jej používá § 35 odst. 5 s. ř. s., je třeba zahrnout též dočasnou ochranu s tím, že „*logika shora podaného výkladu samozřejmě dopadá též na jiná pravidla soudního řádu správního, která hovoří o věcech mezinárodní ochrany*“, včetně výslovného uvedení v § 31 odst. 2 s. ř. s. upravujícího rozhodování specializovaného samosoudce v řízení před krajským soudem. V nyní souzené věci měl tedy o věci správně rozhodovat specializovaný samosoudce, nikoli senát. V dřívějších rozsudcích, jimiž Nejvyšší správní soud přezkoumával rozhodnutí krajských soudů přijatá rovněž ve věcech dočasné ochrany chybně specializovaným senátem (např. ze dne 31. 10. 2023, č. j. 7 Azs 322/2022-40, nebo ze dne 18. 8. 2023, č. j. 5 Azs 39/2023-24, č. 4515/2023 Sb. NSS) nebyl citovaný závěr rozsudku č. j. 10 As 290/2022-30 výslovně popřen. Tyto rozsudky je proto nutno interpretovat tak, že rozhodování specializovaným senátem namísto specializovaného samosoudce nebylo považováno za vadu, která mohla mít za následek nezákonnost

pokračování

rozhodnutí o věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2024, č. j. 6 Azs 259/2023-21, bod 20 a tam uvedená prejudikatura). Ani z tohoto důvodu proto není kasační stížnost přijatelná.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 52), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 18). Žalovaný (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce měl ve věci plný úspěch a náhrada nákladů by mu sice náležela, zástupcem učiněná stručná vyjádření (ze dne 4. 12. 2023 a ze dne 18. 12. 2023) bez jakékoli argumentace ke sporným právním otázkám, v nichž stěžovatel pouze vyjadřuje obecný nesouhlas s podanou kasační stížností, Nejvyšší správní soud nepovažuje za úkony směřující k ochraně práv žalobce, a tedy za účelně vynaložené náklady. Za tyto úkony proto Nejvyšší správní soud žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. června 2025

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu